

DIDAR

№112 (18273) ● 24 ҚЫРКҮЙЕК ● 2022 ЖЫЛ ● СЕНБІ

SHYǴYS QAZAQSTAN OBLYSTYQ GAZETI

WWW.DIDAR-GAZETI.KZ ● 1931 ЖЫЛДЫҢ 24 ҚАЗАНЫНАН ШЫҒАДЫ

ОБЛЫС ӘКІМІ: БАҒЫТ-БАҒДАР

Көпбалалы отбасылар баспанамен қамтылады

Көпбалалы және аз қамтылған отбасыларға арналған тұрғын үйлердің құрылысы алдағы уақытта да жалғасады. Бұл туралы бірқатар маңызды әлеуметтік мәселе талқыланған кеңесте аймақ басшысы Даниал Ахметов мәлім етті.

Ержан ӘБІШ

Айталық, Зайсан ауданында 20, Күршім ауданында 14, Катонқарағай ауданында 5 үй тұрғызылатын болды. Аймақ басшысы әкімдерге үйдің қашан және нақты қай отбасылар үшін салынатыны туралы жоспар құруды тапсырды.

– Тапсырылатын үйлерден бас тартқан көпбалалы отбасылар бар, бұл ретте ауылдардағы бос үйлерді сатып алып, жөндеп, қолданысқа бере аламыз, – деді Даниал Ахметов.

126 ауылда интернетпен қамту бойынша проблема бар, сондықтан атқарушы билік ауылдарда орнатылатын антенналардың типтік жобасын әзірлеген.

– Денешынықтыру-спорт кешендерінің құрылысына тоқталсақ, тұрғындар саны үш мыңға жетпейтін ауылдарда Айыртаудағыдай типтік жоба құрамыз. Ал үш мыңнан астам тұрғыны бар елді мекендердегі жобалар Тавриядағы спорттық нысанға ұқсас болады, – деді облыс әкімі.

Сондай-ақ өңірде 50, 100, 320, 600, 1200 орындық мектептердің үлгілік жобалары әзірленді, қажет жағдайда солар пайдаланылады.

► 2

Спорт кешені пайдалануға беріледі

Аймақ басшысы Даниал Ахметов іссапармен Ұлан ауданының Бозанбай ауылына барып, бұрынғы аудан орталықтарын қолдау бағдарламасы аясында салынып жатқан денешынықтыру-сауықтыру кешенінің құрылыс барысымен танысты.

– Бұл нысан балаларға да, ересектерге де спортпен шұғылдануға мүмкіндік бермек. Қазір құрылыс салушы компания соңғы жұмыстарға кіріскен. Жыл соңына қарай нысан пайдалануға беріледі, – деді облыс әкімі.

Алдағы уақытта құрылысшылар су құбырларын тартып, аумақты абаттандыратын болады. Әрине, аталған нысан бойынша мәселелер туындаған, құрылыс кестеден кешіккен, бірақ қазір нысан аяқталуға жақын.

Аймақ басшысы аудан әкіміне осы құрылыстың барысын жіті бақылауда ұстауды тапсырды.

Ержан Кеңесұлы

ЖИЫН-ТЕРІН

ОРАҚ НАУҚАНЫ ҚЫЗА ТҮСТІ

Биыл Шығыс Қазақстанда орылатын егіс алқаптары былтырғы жылға қарағанда 24 мың гектарға артып, орташа түсім жылдағы деңгейден төмен болмайды деп болжануда. Бұл туралы облыстық ауыл шаруашылығы басқармасы хабарлады.

Азамат ТЕМІРБЕКОВ

Бүгінгі күні Шығыс өңірінде орақ науқаны басталып кеткен. Ауыл шаруашылығы басқармасының таратқан ақпараты бойынша, қазіргі уақытта дәнді және бұршақты дақылдарды жинау жұмыстары тамыз айынан бері жалғасып келе жатқан көрінеді. Мамандардың айтуынша, орақ науқаны еш кедергісіз, жылдағы уақытында басталған.

– Ресми статистикалық деректерге сәйкес, былтыр дәнді дақылдар 615,6 мың гектар алқапқа отырғызылса, биыл бұл көрсеткіш 639,6 мың гектарды құрады. Осылайша, дәнді дақылдар отырғызылатын егіс алқаптарының алаңы 24 мың гектарға артып, – дейді облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының басшысы Рамиль Сағандықов.

Оның айтуынша, үстіміздегі жылы егіс алқаптарының жай-күйі жаман емес көрінеді. Жаз маусымы бастапқыда жауын-шашынсыз басталып, шаруаларды алаңдатқаны рас. Дегенмен, дақыл көктеген уақытта ылғал көп түсіп, диқандардың көңілі жайланды. Осының арқасында қазір Ертістің бал бонитеті жоғары оң жағалауы мен құнары аз сол жағалауындағы егіс алқаптарынан дәнді дақылдардың түсетін орташа түсімі гектарына 18 центнерді құрайды деп болжанып отыр.

Биыл орақ науқанын Ұлан, Шемонайха аудандарының ауыл ша-

руашылығы құрылымдары бірінші болып бастап кеткен.

– Облыс бойынша таяуда дәнді дақылдар 100 пайыз көлемде жиналады деп болжанған. Атап өтер болсақ, күздік және жаздық бидай, қара бидай, арпа, сұлы, тары, қарақұмық, масақтылар қоспасы, қара бидай буданы, кептірілген бұршақты көкөністері жиналды. Жиналған астықты кептіру және сақтауда да мәселе жоқ деп ойлаймын. Өйткені облыста бар элеваторлар, астық қабылдау пункттері және ауыл шаруашылығы құрылымдарының меншікті қоймалары шамамен 1 млн. тонна астықты сақтауға мүмкіндік береді, – дейді Рамиль Сағандықов.

Жаңа өнімді өңдеу үшін облыс аумағындағы шаруашылықтарда әртүрлі қуаттылықтағы 209 механикаландырылған ток бар, олар астықты бастапқы өңдеуді қамтамасыз етеді. Бұдан басқа, облыста ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімін сақтаумен қуаттылығы 327,9 мың тонна болатын лицензияланған бес элеватор айналысады.

Орақ маусымы бастала жыл сайын қайта айналып соғатын проблемалардың бірі – жанар-жағармай тапшылығы екені бесенеден белгілі. Биыл да елімізде бұл мәселенің бой көтергені белгілі. Жер-жерлерде дизель тапшылығы мен құнының шарықтауы сияқты

ақпараттар тарады. Дей тұрғанмен, басқарма қазіргі уақытта өңірлердегі жанар-жағармай тапшылығының орташа деңгейде тұрғанын атап өтті. Орақ науқанын ойдағыдай өткізу үшін қажетті жанар-жағармайды жеткізуге міндетті операторлар белгіленген. Атап айтсақ, бүгінде облыс бойынша осындай 20 оператор жұмыс істейді.

– 2022 жылы күзгі дала жұмыстарын жүргізу үшін еліміздің Энергетика министрлігі Шығыс Қазақстан облысының ауыл шаруашылығы құрылымдарына Павлодар мұнай-химия зауытынан 17,8 мың тонна дизель отынын бөлді. Аталған дизель отынының көлемі тамыз айына 7,4 мың тоннаға, қыркүйекте 7,6 мың тоннаға және қазан айына 2,8 мың тоннаға бөлінді. Операторлардың тамыз және қыркүйек айларындағы босату бағасы литріне 204-тен 212 теңгеге дейін болды. Дизель отынын бөлуде субсидиялау шаралары қарастырылмаған, – дейді Рамиль Сағандықов.

Бұдан бөлек, облыстағы шаруашылықтардың техникалық қамтамасыз етілуі де жаман емес көрінеді. Атап айтсақ, биыл егіс алқаптарына 2074 астық жинайтын комбайн шықса, оның 355-і – өнімділігі жоғары заманауи комбайндар. Комбайнға орташа маусымдық жүктеме 350 гектардан аспайды, яғни бір комбайнның маусымдық жүктемесі 300 мото/сағат немесе 600 гектарға дейін. Мамандардың хабарлауынша, бұл астық жинау маусымына арналған нормативтік жүктемеге сәйкес келеді екен.

ҚЫСҚА-НҰСҚА

Өскемен тұрғындарын Абай даңғылында атылған қару-жарақ дауысы шошытты. Белгілі болғандай, сол уақытта аталған даңғылда орналасқан «Шығыс» өңірлік қолбасшылығына қарасты №5518 әскери бөлімінде шабуылға тойтарыс беру бойынша тактикалық оқу-жаттығу өтіп, бос окталған қарулар мен имитациялық жарылғыш заттар қолданылған.

Шығыс Қазақстанда жыл басынан бері қабылданған шаралардың нәтижесінде мал ұрылығы 7 пайызға азайды. Төртін сақшылары «Барымта» жедел-алдын алу шарасын өткізді. Үш күнде бұрын жасалған 5 мал ұрылығы анықталды. Арнайы тұраққа бей-берекет жайылған 600-ден астам мал қамалды, жоғалған 32 бас мал табылып, иелеріне қайтарылды.

Облыста 26 130 адам көлік салығын төлемей келеді. Олардың қарызы 784 миллион теңгеден асып отыр.

Жыл басынан бері салық берешегі бар 48 589 адамнан 878,9 миллион теңге өндірілді. Полицейлер салық төлемеген көлік иелерін анықтау рейдтерін жүргізуде. Егер жүргізуші берешекті өтемесе, көлігі айыппұл тұрағына тоғытылады.

Өскемендегі қолайсыз экологиялық жағдайға «Қазцинк» зауытындағы жарылыстың қатысы жоқ.

15 қыркүйекте «Қазцинктегі» балқыту цехының пешін тазарту кезінде жарылыс болып, салдарынан бір қызметкер көз жұмды. Өндірістік жайларға шығын келген жоқ. Қаладағы ауаның ластануы осы жарылыстан болды деген ақпарат шындыққа жанаспайды.

Биыл облыстағы жұмыссыздарға жеке кәсібін ашу үшін 745 миллион теңгенің 608 гранты бөлінді. Өңір бойынша жыл басынан 6587 жұмыс орны құрылған. Сондай-ақ 147 ұлттық жоба аясында 3498 жұмыс орны ашылады. Екінші тоқсан қорытындысы бойынша жұмыссыздық деңгейі – 4,8 пайыз, ал жастар арасындағы жұмыссыздық – 3,7 пайыз.

ВАЛЮТА БАҒАМЫ

\$	481.29 тг
€	474.31 тг
₽	8.03 тг
¥	68.01 тг

ЕРКІН КҮРЕС

Азамат Дәулетбеков – Әлем чемпионатының қола жүлдегері

«Сербияның бас қаласы – Белградта өтіп жатқан еркін күрестен Әлем чемпионатынан қуанышты жаңалық келіп жетті», деп хабарлады облыс әкімі Даниал Ахметов өзінің Инстаграмдағы парақшасында.

Атап айтсақ, өскемендік балуан Азамат Дәулетбеков 86 келіге дейінгі салмақ дәрежесінде пуэрторикалық Этан Рамосты 10-0 есебімен жеңіп, чемпионаттың қола медалін жеңіп алды.

Кездесу қазақ спортшысының техникалық артықшылығына байланысты мерзімінен бұрын аяқталды. Ол – медаль әкелген біздің құраманың жалғыз балуаны. Испания, Куба, АҚШ спортшыларымен жеке-жектен өткен Азамат жартылай финалда үш дүркін Олимпиада чемпионы Дэвид Тейлорға ғана жол берді.

Сондай-ақ чемпионатта өскемендік Олег Болтин өнер көрсетті. Ол 125 келіге дейінгі салмақ дәрежесінде қола үшін күресті, бірақ грузин спортшысы Гено Патриашвилиден жеңіліп, бесінші орынға ие болды.

«Жалпы, біздің спортшылар жақсы нәтиже көрсетуде. Олар – біздің олимпиадалық үміттеріміз және ең үлкен жеңістер еді алда екеніне сенімдімін», деп жазды әлеуметтік желідегі парақшасында аймақ басшысы.

Ержан Кеңесұлы

Ауа райы		
СЕНБІ	☀ +29° +9°	☁ 6°/°C
ЖЕКСЕНБІ	☀ +28° +10°	☁ 5°/°C
ДҮЙСЕНБІ	☁ +26° +14°	☁ 8°/°C

ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

Ауыл арасындағы жолдар асфальтталды

Соңғы жылдары Үржар ауданы бойынша жол жөндеу жұмыстары жақсы қарқын алған. Қазір аудан көлеміндегі елді мекендерге баратын жолдар біртіндеп асфальттала бастаған.

Берікхан ТАЙЖІГІТ, ҮРЖАР

Мәселен, мұнда 2020-2021 жылдары 31,5 шақырым ауыларалық жолдар орташа жөндеуден өткізілді. Атап айтқанда, «Үржар – Қызыл ту» бағытында, «Таскескен-Бақты-Қарабұта-Ақшоқы» бағыттарында 22 шақырым жолдарға асфальт төселген. Осыған байланысты Қызыл ту ауылы тұрғындарының аудан әкімі Нұржан Токсейітовке деген алғыстары шексіз.

– Мен осы Қызыл ту ауылында

► 2

DIGITAL QAZAQSTAN

ПРЕЗИДЕНТ ЖОЛДАУЫНДАҒЫ САНДАР

Ең төменгі жалақы **70 мың** теңгеге дейін өседі

Әйелдердің зейнет жасы **2028 жылға** дейін **61 жас** болады

Бала күтімі үшін төлемдер **1,5 жасқа** дейін ұзартылады

Ұлттық қордағы қаржының **50%-ы 18 жасқа дейінгі** балалардың есепшотына аударылады

Білім алушыға оқу ақысын төлеуге **2-3%-дық несие** беріледі

2023 жылы **100 мың жас** жаңа жұмыспен қамтылады

Кәсіпкер жастарға **2,5% шағын несие** беріледі

Шетелден келген көлікті заңдастыру құны **200-250 мың** теңгеден аспайды

Шетел кәсіпкерлері **10 жылға** виза рәсімдей алады

2025 жылға дейін **жолдардың 95%-ы** жақсартылады

«Самұрық-Қазына» қоры пайдасының **7%-ын** «Қазақстан халқына» қорына аударады

Президент мандатының ұзақтығы **7 жылдық** бір мерзіммен шектеледі

Көпбалалы отбасылар баспанамен қамтылады

«1

Жиында өңірдің жылу беру мау-сымына дайындығы пысықталды. 1 қазанға дейін барлық әлеуметтік нысандар жылуға қосылады. Тұрғын үйлердің дайындық төлқұжаттары бар. Теміржол тұйықтарында дүрлікпе жоқ, тұрғындар көмірді уақытында сатып алған.

– Біз отын сатудың тағы екі бекетін аштық. Сондай-ақ барлық қазандықтар да дайын. Риддердегі жағдай алаңдаушылық туғызған, бірақ жылу-энергия орталығының басшылығы станциядағы жөндеу жұмыстары аяқталуда деп мәлімдеп отыр, – деді Даниал Ахметов.

Әлеуметтік азық-түлік тауарла-рының бағасын бақылау жөніндегі мониторингтік топтар жұмысын жал-ғастырады, олар өз тиімділігін көр-сетті. Сондай-ақ аймақ басшысы аграрлық жәрмеңкелерді жандандыру қажеттігін айтты, оларда халық өнімді өндірушілерден тікелей сатып алуы тиіс.

ЖОЛДАУ ЖОЛ НҰСҚАЙДЫ

Жастарға қолдау көрсетіледі

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан халқына Жолдауында жастардың мәселесіне ерекше мән берді. Жастарға жан-жақты қолдау көрсету – мемлекетіміздің басты міндетінің бірі деп атап өтті.

«Еңбекпен қамтитын түрлі ша-ралар арқылы келесі жылы 100 мың жасқа жұмыс беруіміз керек. Жастардың кәсіпкерлік бастамалары-на қолдау көрсетіле бермек. Оларға жеңілдетілген тәртіппен жылдық өсімі 2,5 пайыз болатын шағын не-сие беріледі. Бұл шаралар қоғамның барынша үйлесімді әрі әділетті бо-луына ықпал етеді», – деді Қасым-Жомарт Кемелұлы. Осы ретте жас-тарды қолдауға бағытталған нақты шешімдерге қатысты өз көзқарасын саясаттанушы Джабрәйл Мархи-ев білдірді. «Президент Жолдауын-да жас кәсіпкерлерді қолдау жайы айтылды. Бұл бүгінгі таңдағы өзекті мәселелердің бірі еді. Енді жастарға мүмкіндік беру арқылы біраз дүниелер шешілмек. Мысалы, еңбек ететін жастар көбейеді, жұмыс орындары ашылады. Кәсіби мамандардың саны артады. Бүгінгі қолдау көрсетілген жас-тар он жылдан кейін Қазақстанның экономикалық қозғаушы күші болуы әбден ықтимал», – деді саясаттанушы. Иә, еліміздегі жастардың жан-жақты, креативті екеніне көз жеткізіп, тыы-нан теңге құрастырып жүргені бесене-ден белгілі. Енді сол буын өкілдеріне Президент Жолдауы тағы да тың серпін беріп, жаңа мүмкіндіктерді іске асыруға ықпал етері анық. Өз кезегінде бұл жерде жаңа дарындардың, тың идеясы бар кәсіпкерлердің саны ар-тады дейді саясаттанушы. «Еліміздегі жас азаматтардың идеялары, әсіресе

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛАУЫ-2022

Демократиялық өзгерістерге жол ашылады

Мемлекет басшысының Қазақстан халқына үндеуін оқып шығып, шы-нымен риза болғанымды жасыра алмадым. Алда келе жатқан Прези-дент сайлауына қандай әзірліктер жасалып жатқанын түсінеміз, әрине, бірақ сайлаудың осы үндеуде жарияланғандай деңгейде өтетінін естіп, бұл науқанның бұрынғы сайлаулардан өзгеше болатынын жан-тәніммен ұғындым.

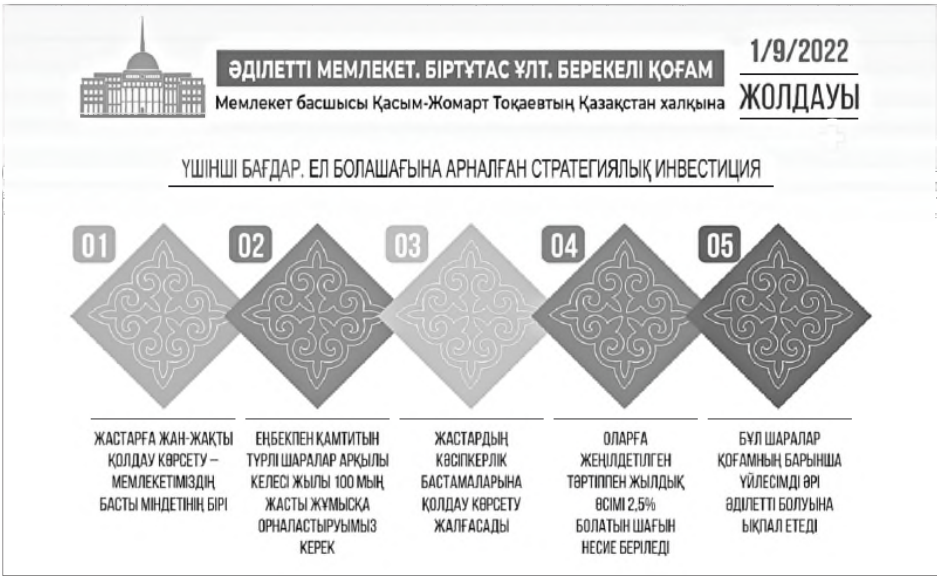
Президент сайлаушыларға беріле-тін артықшылықтар мен еркіндіктерді жіпке тізгендей етіп атап көрсетіп, пікірін халықпен бөлісіп отыр. Мұның өзі еліміздегі демократияның, халық бостандығының қанатын кең жая түскенінің айғағы іспетті.

Қасым-Жомарт Кемелұлы бұдан былай жүзеге асатын демокра-тиялық өзгерістерді ортаға са-лып, көңілдегі көрікті ойын жалпы жұртқа ашық мәлімдеп отыр. Соны-мен бірге ол осыдан кейінгі барлық ауқымды шаралардың халықтан жа-сырын жағдайда емес, барша жұртқа белгілі, айқын күйде өткізіліп, жүзеге асатынын меңзеп отыр. Мәселен, Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Бұдан былай мемлекет «Күшті Президент – ықпалды Парламент – есеп беріп отыратын Үкімет» принципін қатаң ұстанатын болады» деген сөздері ашықтықтың, жариялылықтың ай-қын белгісі емес пе!? «Мәжіліс пен мәслихаттар депутаттарының келесі құрамы аралас жүйемен – партиялық

тізімдер және бір мандатты округтер бойынша сайланатын болады, – дей келе, Президент адам құқы жөніндегі өкілетті институттың конституциялық статус алғанын ортаға салып, өңірлер әкімдерінің бұрынғыдай та-ғайындалмайтынын, баламалы негіз-де сайланатынын жеткізіп отыр.

– Конституцияға жер мен оның қойнауының халықтың меншігі екен-дігі туралы норманы енгіздік, – деді Президент. – Осы ережені жүзеге асы-ру үшін мен «Ұлттық қор – балаларға!» деген жаңа бағдарлама көтеріп, осы шараға бастамашы болдым. Бұдан басқа да оң қадамдарға бастайтын игілікті жобалар баршылық. Мен мемлекет басшысы ретінде сай-лау науқанының қатаң түрде заңға сәйкес өтетініне кепілдік беремін. Оны біз отандық және шетелдік байқаушылардың қатысуымен әділ өткізетін боламыз. Барша азаматтары-мызды жауапкершілікті сезініп, демо-кратия, заң және тәртіп қағидаттарын берік ұстануға шақырамын. Еліміздің

көрсеткіштерге байланысты білім беру гранттарын әртүрлі деңгейде бөлуді жоспарлап отыр. Оның көлемі

кәсіпкерлік жағынан ізденістері өте көп. Әлемдік деңгейден қалғысы келмей, көшпен бірге келеді. Жол-дауда айтылған жеңілдетілген несие болашақта өз жемісін беретініне кәміл сенемін», – дейді ол.

Сондай-ақ Президент Жолдауын-да отандық оқу орындарының білім сапасы, студенттердің жатақханамен қамтамасыз етілуі жайлы да айтылды. «Отандық жоғары оқу орындарының білім сапасы артқан сайын ондағы оқу ақысы да өсе түседі. Сондықтан мемлекет ұлттық бірыңғай тести-леудің нәтижесіне және басқа да

30-дан 100 пайыз аралығында бо-лады. Білім алуға жылдық өсімі 2-3 пайыз болатын жеңілдетілген не-сие де беріледі. Бұл шаралар жоғары білімнің қолжетімділігін арттырып қана қоймай, қоғамда әріптестік және өзара жауапкершілік қағидатын нығайта түседі», – деді Президент. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ сая-саттану және саяси технологиялар кафедрасының PhD докторанты Рус-лан Мұханбетқалиұлы жеңілдетілген несие жайлы ойын былай білдірді: «Бізде елдегі университеттердің ба-сым бөлігі мектептер сияқты мем-

бірлігі мен тұтастығын көрсете бі-лейік. Біз Әділетті Қазақстанды бірге құрамыз!

Менің ойымша, бұл айтылғандарға алып-қосарлықтай ешнәрсе жоқ. Жұ-дырықтай жұмылып, ұйымшылдық таныта отырып, Президентіміздің ме-желеп отырған игілікті қадамдарын

ынтамен қолдап отырсақ, алатын асу-ларымыз қашанда мол болмақ.

**Задабек Шапатов,
Күршім аудандық
ауруханасының хирургия
бөлімшесінің меңгерушісі,
Денсаулық сақтау
саласының үздігі**

ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

Ауыл арасындағы жолдар асфальтталды

«1

Сондай-ақ алты ауылда 65,3 шақырым ауыл ішіндегі жолдарға орташа жөндеу жұмыстары жүр-гізілді. Оның ішінде Үржарда 34, Мақаншыда 4,5, Алтыншоқыда 4,1, Қабанбайда 4, Жоғарғы Егінсуда 6,2 және Келдімұратта 6,5. Таскес-кенде 6 шақырым жолға тас төгіп, тепістеу жұмыстары жүргізілген. Ау-дан көлеміндегі жолдарға жүргізіліп жатқан жұмыстардың сапасын жер-гілікті билік өкілдері, қоғам бел-сенділері қатаң бақылауға алған көрінеді. Өйткені қаражаттың желге ұшқанын ешкім де қаламайды.

– Биыл ауданымызда ауылдарға қарай баратын жолдар асфальт-талып қуанып жатырмыз. Жалпы, осыған дейін үнемі күре жолдар ғана жөнделіп, ауылшілік жолдар назар-дан тыс қалып жататын. Қуаныштысы, биыл бірден бірнеше аудандық маңызы бар жолдар қатар жөндеуден өтуде, – дейді Науалы ауылының тұрғыны К.Бекбаев.

Жалпы, аудан бойынша автомо-бил жолдарын жазғы күтіп ұстауға 38,7 млн. теңге жұмсалған.

– Биыл 120,6 шақырым жолға жа-

не көшелерге (2 344,0 млн. тг) жөндеу жұмыстары жүргізіледі, – дейді Үржар аудандық тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімінің басшысы Маман Еженхан. – Оның ішінде орташа жөндеу төрт ауыл арасында 54 шақырым болды. Атап айтқанда, Бестерек – Ер Қабанбай 5 шақырым, Үржар – Егінсу 12, Қарабұта – Ақшоқы 22, Барлық – Арасан – Алакөл арасы 15 шақырым болды.

Сол сияқты, Үржар – Егінсу жолына (12-52 шақырым) ағымдағы жөндеу жұмыстары жоспарланған. Бұдан өзге, Науалы, Қаратал, Қаратұма, Көктерек, Мақаншы секілді бес ауылда 25,6 шақырым ауыл ішіндегі жолдарға (830,0 млн. тг) орташа жөндеу жұмыстары жүргізілуде. Алакөл жағалауындағы демалыс үй-лері арасындағы көшелерге орташа жөндеу жұмыстары жүргізілді.

Аудан бойынша автомобиль жол-дарын жаз айларында күтіп ұстауға қомақты қаржы жұмсалған көрінеді. Ең бастысы, аудан жұртшылығының жол жөндеушілерге алғыстары шексіз.

АУДАН АХУАЛЫ

Тұрғындардың талап-тілегі орындалады

Жарма ауданының әкімі Жарқынбек Байсабыров жұмыс сапарымен Ақжал және Жарық ауылдық округтерінде болды.

Ақжал ауылдық округіне қарасты Жаңаөзен ауылының жалпы ахуалы-мен танысып, мектептің жағдайын көрді. Білім беру мекемесінің жұмысы аудан әкімінің көңілінен шықты. «Мейірім» спорттық-сауықтыру ла-герінің де мүмкіндігімен танысты. Дәрігерлік амбулатория ғимараты жөндеуді қажет етеді. Бұл мәселені шешу жолдарын қарастыратынын жеткізді.

Аудан басшысының жергілікті жұртшылықпен кездесуінде шабын-дық жер, көше жарығын тарту, мә-дениет ошағын ашу жөнінде мәселе көтерілді.

Аудан әкімі Ақжал ауылының да ахуалын көріп, жергілікті «АС Гор-няк» ЖШС жұмысымен танысты.

600-ден астам адамды жұмыспен қамтып, құрамында алтыны бар кен өндіріп отырған кәсіпорын бүгінде жерасты қазба жұмыстарына көшкен. Кәсіпорын өкілдерімен кездесуінде аудан басшысы әлеуметтік әріптестік аясын арттыру жөнінде ұсыныс біл-дірді.

Ж.Байсабыров Жарық ауылдық округінің Малай ауылындағы негізгі мектептің жағдайымен танысты. Мұнда бала саны азаюда. Сол себепті қоныс аударушыларды тарту туралы айтты. Ауылдағы көше жарықтарын қалыпқа келтіру туралы округ әкіміне талап қойды. Ауыл тұрғындары Жаңғызтөбе – Жарық бағытындағы аудандық жолдың сын көтермейтіні жайында мәселе көтерді.

БРИФИНГ

Көлік салығын төлемегендер көп

Мемлекеттік кірістер департаментінің өндірістік емес төлемдер басқармасы басшысының міндетін атқарушы Роза Сейлханова бүгінгі таңда өңірде көлік құралдары салығы бойынша борышкерлердің саны 26130 адамды құрайтынын айтты.

«Жүргізілген іс-шаралардың нә-тижелері бойынша 2022 жылдың өткен кезеңінде 48 589 төлеуші бо-йынша 878,9 миллион теңге бере-шек өндіріп алынды. 2021 жылдың салық кезеңінде ағымдағы жылдың сәуір айында борышкерлер саны 74719 болып, 1662,9 миллион теңгені құрады», – деп атап өтті Р.Сейлханова. Сондай-ақ ол тиісті органдармен бірлесіп, салық төлемеген автокөлік иелерін бақылау үшін тұрақты негізде «Сергек» жүйесін пайда-лана отырып рейдтік іс-шаралар жүргізіліп жатқанын жеткізді. Рейдтік топ берешекті өндіріп алу, соның

ішінде автокөлікті айыппұл тұрағына жабу бойынша жұмыстар жүргізуде. Мәселен, биылдың өзінде айыппұл тұрағына 43 көлік жөнелтіліпті. «Қазан айында жеке тұлғалардың мүлік салығын, оның ішінде жер салығын төлеу мерзімі бастала-ды. Толық емес немесе уақтылы төлемегені үшін өсімпұл есептеуді болдырмау үшін төлемді 1 қазанға дейін жүргізуді ұсынамыз», – деді ол.

Ол сондай-ақ салық төлеушілер-ді алаяқтықтың жаңа түрі пайда болғанын ескертіп, сақтандырды. «Осы мүмкіндікті пайдалана оты-рып, қаскүнемдер салық төлеу ұсы-

нысымен, банктік мобильді қосым-шаларды пайдаланушыларға жал-ған хабарламалар жіберіп, осы алаяқтықтың түрі соңғы уақытта жиі кездесіп жатқаны туралы ескертім келеді. Фейк хабарламаны анықтау үшін жіберушіге назар аудару қажет, ол тек Мемлекеттік кірістер комитетінің мемлекеттік кірістер басқармасы ғана бола алады. Сондай-ақ алаяқтар жіберген хабарламада салық төлеу мерзімі қате көрсетіледі. Мұндай жағдайларды болдыр-мау үшін салық міндеттемелері бар барлық адамдарға өздерінің ұялы телефондарына «Е – Saluq – Azamat» қосымшасын орнатуды ұсынамын», – деді Роза Сейлханова.

Тұмар Смағұл

Азаттық идеясының алдаспаны

Кешегі кеңес дәуірі кезінде қазақтың көптеген беткеұстар тұлғасы ұмытылып, есімдері қасақана елеусіз қалдырылды. Тек еліміз тәуелсіздік алған күннен бастап қана азаттыққа ұмтылған қайсар жандардың аттары қайтадан санамызда жаңғыра бастады. Осындай тұлғалардың бірі де бірегейі – Ахмет Байтұрсынұлы.

Ол – қоғам қайраткері, ақын, әдебиеттанушы, лингвист, аудармашы, публицист, ағартушы-ғалым, ұлт ұстазы.

Ахмет Байтұрсынұлы 1905 жылы жер мәселесін қозғап, қазақтың өз жерін өзіне қайтару жөнінде ақ патшаның атына хат жазғандардың бірі. Осыдан бастап, ол патша өкіметіне наразылық білдіргені үшін қуғынға ұшырап, 1907, 1909 жылдары абақтыға қамалады. 1910 жылы Крыловтың мысалдарын қазақ тіліне аударып, «Қырық мысал» жинағын шығарады. Қазақ поэзиясына тың жаңалық, өзіндік ою-өрнегін алып келген «Маса» жинағы А.Байтұрсынұлының ағартушылық, демократтық, гуманистік қырларын ашып көрсетіп тұрғаны ақиқат.

А.Байтұрсынұлы 1913 жылдан 1917 жылға дейін М.Дулатовпен бірге «Қазақ» газетін шығарумен айналысты. Саяси бағыттағы мақалалары өкімет орындарына жақпаған басылымның редакторы А.Байтұрсынұлы

бірнеше рет түрмеге жабылды.

Патша тақтан түскен сәттен бастап Ахаң қазақ зиялыларымен бірігіп, ұлттық «Алаш» партиясын құрады. Кеңес өкіметі орнаған соң, ол Қазақстан үкіметінің мүшесі, Халық ағарту Комиссариаты жанындағы ғылыми-әдеби комиссияның төрағасы болып сайланады.

Кейінірек дарынды азамат Орынбор, Ташкент, Алматы қалаларындағы педагогикалық жоғары оқу орындарында сабақ береді. Голощекиндік асыра сілтеу саясатына ашық қарсы шыққаны үшін 1929, 1937 жылдары екі рет саяси репрессияға ілігіп, ақырында халық жауы ретінде атылады.

Ахмет атамыз замана ағысына қарсы тұрып, қазақ халқының рухани көсемі болған, бұқараны білім алуға, бірлікшіл болуға шақырған, халық үшін, халықтың мәдени-әлеуметтік болмысын көтеру үшін қызмет еткен аса ірі тұлға ретінде бағаланады. Қазақ даласына азаттық идеясы тарай бастаған тұстағы жаңа поэзияның

бастамашысы, алғашқы ту ұстаушысы болған Ахмет Байтұрсынұлы тарих биігінен тиісті орнын алды. Біздің кім екенімізді, шыққан тегімізді, ана тіліміздің қандай мәйекті тіл екенін ұқтырып, Тәуелсіз Қазақстанның лайықты азаматы болып отырғанымыз осындай алып тұлғалардың арқасы екендігін әрқашан есте сақтауға тиіспіз. Осылай дей отырып, Ахмет атамызға арналған белгілі ақын ағамыздың мына бір шумақтарын келтіре кеткенді жөн көрдім.

«Бостан шақты емін-еркін жырлатып, Тұрған кезең – біле-білсең, шын бақыт. «Алаш» деген жалғыз ауыз сөз үшін, Басын берген Ахмет пен Міржақып.

Бәрі де есте, ел ұмытқан жоқ мұны, Айтылмастан қалса-дағы көп мұны. Тұтас ұлтқа ұстаз болған Ахаңның, Өзгелерден биік тұр ғой шоқтығы.

«Оян, жұртым, оқы, қазақ, ынталан, Надандықтың бұлтын ысыр, қымтаған. Шын білімсіз бастырмайды бір қадам, Кедейқырсық, алып жатқанқылтадан».

Деумен өтіп бар ғұмыры, саналы, Алға тартқан жақсылықты, жаңаны. Сұм заманда сұқсыр жеңген сұңқарды,

Торға түсті, болмай айла-амалы.

Алты Алашты шапағатқа бөлеген, Күн болдың, сен,

нұрын шашқан төбеден.

Қуан, Аха, ауна қайсар аруақ, Ұрпағына ұран болды өнеген.

Сен – заңғарсың. Ұлысың да ірісің, Мәңгі бақи Алашынның пірісің. Жүз елуге келсең-дағы өшпейтін, Ізің барда – мәңгі жассың, тірісің!».

Нұрлан Байжумин, Күршім аудандық сотының төрағасы

БӨРЕКЕЛДІ!

Жақашевтар отбасы оза шапты

Отбасы күніне орай, «Ұржар балаларға арналған арнайы әлеуметтік қызмет көрсету орталығы» КММ-де қызмет алушылар мен олардың сүйікті де белсенді ата-аналарының арасында «Берекелі шаңырақ» атты отбасылық сайысы өтті. Ойын-сауық бағдарламасының мақсаты: салауатты өмір салтын насихаттау, ата-аналармен тығыз байланыс орнату, отбасыларды спортқа баулу, ата-ана мен баланың арасындағы бірлік пен татулық қасиеттерін нығайту, әр отбасының құндылықтары және дәстүрімен таныс болу.

Іс-шара тақырыпқа сай әдемі безендірілген орталық ауласында орналасқан сахнада өтті. Сайысқа алты отбасы қатысты. Олар: Болатбек, Жақашевтар мен Жасұлановтар отбасы, Мустафиндер, Сламжановтар және Қасеновтар отбасы.

Қатысушылар жеңіс мәресіне жету үшін: «Сұрасаң – менің тегім...», «Өнерліге өріс кеңі!», «Мақал-мәтел сайысы», «Ас – адамның арқауы», «Өнерлі ғой – он саусақ», «Шынықсаң – шымыр бола-сың!» деп аталған алты кезеңнің шарттарын орындады.

Сайыскерлердің реттік саны жеребе тарту арқылы анықталып, орталық директоры Салтанат Селиханова барлық қатысушыларға сәттілік тіледі.

Сайысқа Ұржар аудандық сотының төрайымы Ш.Оспанова, аудандық мәдениет саласының ардагері М.Кебіспаева, аудандық «Уақыт тынысы» газетінің ардагері З.Бүланова, жеке кәсіпкер, орталықтың тұрақты демеушісі М.Оразғалиева, Ұржар ауданының Құрметті азаматы, балаларға арналған әлеуметтік қызмет көрсету орталығы директорының орынбасары Р.Джан-

кушукова сынды елге танымал адамдар төрелік етті.

Сайыс өте тартысты өтті. Қатысушы ата-аналар мен балалар әр кезеңде өздерінің жан-жақтылығымен, алғырлығымен, әдемі киімдерімен, өрелі өнерімен, білікті білімдерімен, ұйымшылдықтарымен көрерменді таңғалдырып отырды.

Қазылардың бағалау парағы бойынша, «Өнегелі отбасы» номинациясы Болатбек отбасына, «Белсенді отбасы» номинациясы Қасеновтар отбасына, III орын Жасұлановтар отбасына, II орын Мұстафиндер отбасына, I орын Сламжановтар отбасына берілсе, Бас жүлде Жақашевтар отбасына берілді.

Номинанттар мен жүлдегерлерге мадақтама мен сыйлықты іс-шараға арнайы келген демеушілер табыс етті. Әр қатысушы командаға лента тағылып, гүл шоқтары мен естелік сурет табыс етілді.

Әр бөлім қызметкерлері арнайы тігілген қазақ үйде «Ең әдемі дәм дастарқан» номинациясы бойынша фуршет әзірледі. Ең әдемі, ерекше дайындалған дәм дастарқанына орталық директоры Салтанат Қаймолдақызы мадақтама мен ақшалай сыйлық табыс етті. Бұл сайыс бойынша бірінші орын – «Жас өркен» тобына, екінші орын – «Балдәурен» тобына, сондай-ақ үшінші орын «Асхана қызметкерлері» тобына бұйырды.

«Берекелі шаңырақ» отбасылық сайысының қатысушылар үшін де, көрермендер үшін де пайдасы өте зор болды. Себебі сайыс өте мағыналы, тәрбиелік маңызы зор, әсерлі өтті. Ата-аналар өздерінің бексасап екендерін көрсетті.

Сайысқа қатысқан барлық отбасыға және ұйымдастыруға атсалысқан қызметкерлерге алғысымызды білдіреміз.

Гүлжихан Айтбаева, балалар орталығының дефектологы

ТҮЙТКІЛ

Күйеуінен таяқ жеген келіншектің мұңы

Отбасында тыныштық болмаса, ана зәбір көріп, бала жылап жүрсе, ол шаңырақтан құт қашпай ма? Міне, соны болдырмаудың түрлі тәсілдері жасалып келген еді. Бүгінде ана мен баланы заң қорғайды. Мәселен, еліміз 1998 жылғы 29 маусымда әйелдерді кемтiшiлiктiң барлық нысандарын жою туралы конвенцияға қосылған болатын.

«Әйел ер азаматтан бір саты төмен тұруы керек» деген түсінік бар. Бүгінде бәз біреулер оны әйел адамның белгілі бір орны бар деп қарастырады. Әйелдің ерлерге қарағанда физикалық-эмоционалдық тұрғыда әлсіздеу келетіні, алайда оны басқа көптеген артықшылығымен толықтыратыны ғылыми дәлелденген. Тіпті, діни тұрғыдан алсақ, Құранда әйел мен еркек құқығының теңдігі, алайда әрқайсысының өзіне тән ерекшелігі болатыны жазылған. Яғни, нәзік жандар қорғаныш пен қамқорлықты талап етеді. Сонда да, кей ер-азаматтардың атына сай іс атқармай жүргені ащы шындық.

Үйінде өз күйеуінен қорлық көріп, әлімжеттікке шыдап, отбасын сақтап қалу үшін тәзіп келе жатқан жандар қаншама?! Сондай жағдайдың бір құрбаны – қала тұрғыны, көпбалалы ана Замира Ермекова (аты-жөні өзгертілді). Оның айтуынша, өзі сияқты опық жеген әйелдер бүгінде өте көп. Күйеуімен тұрмыста болғанына 20 жылға таяса да, соның тек он жылын махаббатпен өткізіпті. Айтуынша, жұбайы ішімдікке салынып, балаларының көзінше ұрып-соғады. Оған қоса, мүмкіндігі шектеулі кішкене баласы бар

екен. Күйеуі жұмыссыз қалған кездері науқас баласына берілетін мемлекеттік жәрдемақыға күн көретіндерін жасырмады. Замира балалары үшін де, ата-анасын ұятқа қалдырғысы келмей, елден «қайтып келіпті» деген сөзді естіртпес үшін де шыдап бағуда.

– Бүгінде жолдасын ішуін азайтқанымен, ашу-ызамен қол көтеруін қойған жоқ. Полицейлерді де ешқашан шақырып көрмегенмін, балаларының әкесі болған соң аяймын, – дейді ол.

Серігіне деген махаббат оты өшсе де, Замира қамқор ана болуы үшін барын салуда. Жұмыс істеп, күнделікті шығынға ақша тапқысы келгенімен, жолдасы оған қарсы. Әбден шаршап-шалдыққан ол бұның бәрі уақытша екеніне сенгісі келеді.

Бұл – тек бір жанның айтқан мұңы. Елімізде мұндай мәселесі бар әйелдер қаншама?! Заң бар болғанның өзінде де, оған жүгінуге қорқады, қоғамнан ұялады.

«Адамдық негізі – әйел». Демек, жас ұрпақ тәрбиелі болып өсуі үшін ең алдымен қоғамдағы әйелдің хал-жағдайын түзеп, оңалту қажет. Өйтпейінше, еліміз көркеймек емес.

Мадина Болатханова, студент

 АБАЙ ОБЛЫСЫНДА (СЕМЕЙ ҚАЛАСЫ) ҰЛТТЫҚ БАНКТІҢ ФИЛИАЛЫН АШУ ТУРАЛЫ Қазақстан Ұлттық Банкі (ҚҰБ) Абай облысында филиалы ашылғанын хабарлайды. Абай облысы филиалы ҚҰБ алдына қойылған негізгі мақсаттар мен міндеттерді, оның ішінде валюта және қаржы нарығын, қолма-қол ақша айналымын, қаржы нарығындағы статистикалық қызметті реттеу мен бақылауды өңірлік деңгейде жүзеге асыруға ықпалдасатын болады. Филиал басшысы болып Алтынай Абдрахманова тағайындалды. А. Абдрахманованың ҚҰБ жүйесінде 15 жылдан астам еңбек өтілі, оның ішінде басшылық қызметтерде тәжірибесі бар.	 ЖОБА Шығыс Қазақстан облыстық мәслихатының «Шығыс Қазақстан облысы бойынша іске асырылуы жоспарланатын жергілікті мемлекеттік-жекеменшік әріптестік жобаларының тізбесін бекіту туралы» 2018 жылғы 10 қазандағы № 23/266-VI шешімінің күші жойылды деп тану туралы Қазақстан Республикасының «Құқықтық актілер туралы» Заңының 27-бабына сәйкес Шығыс Қазақстан облыстық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ: 1. Шығыс Қазақстан облыстық мәслихатының «Шығыс Қазақстан облысы бойынша іске асырылуы жоспарланатын жергілікті мемлекеттік-жекеменшік әріптестік жобаларының тізбесін бекіту туралы» (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5688 болып тіркелген) 2018 жылғы 10 қазандағы № 23/266-VI шешімінің күші жойылды деп танылсын. 2. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.
---	---

IT

Ақын-жазушыларды аялдамадан табасыз

Көлік күткен қала тұрғындары енді зерікпейтін болды. Өзі күткен бағыттағы автобус келгенше кітап оқи тұруға мүмкіндік бар. Өйткені Өскеменнің аялдамаларында электронды кітапханалар пайда болды. Бұл әрбір қала тұрғыны үшін үлкен қуаныш.

Мейрамтай ИМАНФАЛИ

Аталған жобаны Өскемен қаласының әкімдігі мен Оралхан Бөкей атындағы қалалық кітапхана бірлесіп іске асырып отыр. Кітапхана мамандары тұрғындардың кітапқа деген құштарлығын арттыру мақсатында қаладағы аялдамаларға QR кодтар жасады. Осылайша, жолаушылар телефон арқылы кітап оқи алады. Ерекше жобаның жүзеге асуына себепкер болған кітапхана қызметкерлері алдымен кітапхана жанындағы аялдамаға Оралхан Бөкейдің шығармашылығына арналған QR кодты жасаған екен.

– Біз қала әкімдігімен бірлесіп ақын-жазушылардың, қоғам қайраткерлерінің және елімізге еңбегі сіңген тұлғалардың шығармашылығын, еңбегін нәсихаттау мақсатында қаладағы әр аялдамада электронды кітапхана аштық. Тұрғындар көрнекілік тақтасында көрсетілген QR код арқылы кітап оқи алады.

Сонымен бірге кітап авторы туралы да толық ақпарат ала алады, – дейді Оралхан Бөкей атындағы қалалық кітапхана директорының орынбасары Жанат Жиенбекова. Оның айтуынша, электронды кітапхананың QR коды мен дизайнын кітапхана қызметкерлері жасапты. Бұл бағыттағы жұмыстар әлі жалғасын таппақ.

– Мақсатымыз – қала тұрғындарын кітап оқуға ынталандыру. Кейде тұрғындардың кітапханаға келуге уақыты болмай жатады. Сол себепті біз осы жобаны іске асырдық. Бұл жоба, әсіресе, мектеп оқушылары мен жастарға тиімді. Уақыттарын үнемдей алады. Осы орайда айта кететіні, жоба тек кітап оқуға ғана емес, қазақтың салт-дәстүрімен де танысуға мүмкіндік береді. Жоба аясында Өскемен әуежайындағы бірінші аялдамаға қаладағы мәдени ошақтардың картасын жасадық. Сол арқылы ту-

ристер іздеген дүниесін оңай тауып алады, – дейді Жанат Жиенбекова.

Енді аялдамада автобус күткен қала тұрғындары мен қонақтарының іші пысып, зерікпейді. Тек телефоныңызды алып, QR-кодты сканерлеуге ерінбесеңіз болды. Бір атап айтарлығы, жобаны қала тұрғындары да қолдап отыр.

– Жұмыстан босамаған дықтан кітапханаларға көп бармайтынымыз рас. Десе де бұл жоба бізге өте тиімді болды. Осы жерден бір кітаптың электронды нұсқасын ашып алып, үйге жеткенше оқып барамын. Меніңше қаланың бүкіл аялдамаларына осындай кітапхана керек, – дейді қала тұрғыны Айман Жұмақанқызы.

Сөйтіп, Оралхан Бөкей атындағы қалалық кітапхана қалада кітап оқу мәдениетін қалыптастыруға ерекше атсалысуда.

ТЕРАПИЯ

Ашуды шығару да ақылы

Бәрінен шаршадыңыз ба? Әлде біреуге ашулысыз ба? Ішіңізде біреуге айта алмай жүрген әңгімеңіз бар ма? Не болса да, ішіңіздегі дүлей «аңды» сыртқа шығарғаныңыз абзал. Қалай дейсіз бе? Өскеменде алғаш рет «ашуды шығару бөлмесі» ашылды.

Мамандардың айтуынша, мұндай бөлме барлық дамыған елде бар көрінеді. Ашуды сыртқа шығару бөлмесі – бұл да бір өзінше терапия. Күйзелістен шығуға, өткенді ұмытып, бәрін жаңа парақтан бастауға көмектесетін көрінеді. Бұл бөлмеге кірген адамға айғайлауға, бақырып жылауға, ұруға, сындыруға, жыртуға рұқсат. Алдыңыздағы маникенді сізді ренжіткен адам деп елестетіп, өшіңізді алуға болады. Бұдан бөлек, сізге психолог, тән терапиясы бойынша мамандар кеңес беруге даяр. Сөйтіп, жылдар бойы ішіңізге жиналған жағымсыз эмоцияларды сыртқа шығару арқылы жеңілдеп қаласыз. Әрине, бұл бөлме тегін емес, ақылы екенін ескертіміз келеді. Локациясына байланысты бағасы да әртүрлі. Он бес мың, жиырма мың, отыз мың теңге деп кете береді.

Ал ақша төлегіңіз келмесе, айдалаға барып бар дауысыңызбен айғайлап-айғайлап қайтудан басқа амал жоқ.

Мейрам Екпін

ТҰСАУКЕСЕР

«Жүректегі көбелек» оқырманға жол тартты

Облыстық кітапханада жас ақын Құндыз Тасқынбекқызының «Жүректегі көбелек» атты кітабының тұсауы кесілді. Оған Өскемендегі университеттердің филолог-ғалымдары мен студенттері, шаһардың жырсүйер көпшілігі қатысты.

Құндыз 2017 жылы орта мектепті үздік бітіріп, биыл Қазақстан-Американ еркін университетін қазақ тілі мен әдебиеті мамандығы бойынша тәмамдаған. Мектеп қабырғасынан өнерге жақын Құндыздың жетістіктері жетерлік. Атап өтерлігі, ол DIDAR газетінің 85 жылдығына арналған мұшайраның бас жұлдесін иеленген-ді.

Бүгінге дейін ақын қыздың «Жауқазын жыр» жинағы жарық көрген болатын. Алматы қаласында өткен кітаптың алғашқы тұсаукесеріне «Көк тудың желбірегені» әнінің авторы Алмас Ахметбекулы келіп, қолдау көрсетті. Оның өлеңдері белгілі ақындар тарапынан да жоғары бағасын ала бастады.

Құндыз Тасқынбекқызының айтуынша, кітап атауындағы «көбелек» сөзі біраз

адамдарға ұнамаған сынды. Қазақ ұғымында ол тұрақсыздық пен жеңіл жүрісті білдірсе, ақын қыз оны махаббатқа немқұрайлы қараушылық деген мағынамен толықтырады. Лирикаға толы кітапта қыз баланың сезімімен ойнағандарға ескерту жасалады.

Кездесуде ақын жастармен еркін сұхбат жасап, шығармашылық жоспарларымен бөлісті. Шығармашыл жастардың өнерге деген қызығушылығын оятып, ізденісте жүргендерге бағыт-бағдар ұсынды. Іс-шара әнмен әрленіп, ақын өлеңдерімен өрнектелді.

Мадина Болатханова,
студент

ДЕГЕН ЕКЕН...

Маймердің этимологиясы

Елу жылдық торқалы тойына бір жыл қалғанда қазақтың талантты жазушысы, жерлесіміз Оралхан Бөкеев Индияда жүргенде 49 жасында кенеттен қайтыс болып, тойы өтпей қалғанын білгерсіздер.

Келер жылы Катонқарағай ауданы атақты жерлестерінің 50 жылдық торқалы тойын кең көлемде атап өтпек боп Алматыдан бір топ жазушыларға шақырту жіберіпті. Пойызбен әбігерге түсіп жүрмеу үшін Шерхан Мұртаза бастаған 7-8 адам үш машинамен жолға шыққан екен. Алакөлде бір күн қонып, Катонқарағайға бесін кезінде жетіпті.

– Қайран қазақтың жері-ай! Неткен ғажай! Неткен сұлулық! – деп жазушы Ақселеу Сейдімбеков жарықтық Шығыстың табиғатын көріп, таңдай қағып, тамсанып тұрады.

– Шіркін, біздің жері жидіп тұрған Монғайтастың малдарын осы жерге бес күн жайып алар ма еді, – дейді Дулат Исабеков тамылжыған табиғатқа қызыға қарап. – Мынадай шүйгін шөпті көріп тұрып адамның өзі де мал боп кеткісі келеді екен!

– Паһ, паһ, қандай ғажай! – деп Ақселеу жан-жағынан көз алмай әлі таңданып тұрады. Сәлден соң әріректе шөмеле үйіп жүрген бір жігіттен:

– Әй, жігіт! Мына жерді не деп атайды? – деп сұрайды дауыстап.

– Маямер! Маямер деп атайды, – дейді ол айырын келесі дестеге қадап жатып.

– Май емер? Ой, айналайын ата-бабам-ай, қалай тауып қойған! Май емер десе, май емер жер ғой мынау!

– Қой, Ақа! Қазақ май емер деп айтпайды, түгін тартса майы шығатын жер демей ме, – дейді қасындағы Дулат Исабеков.

– Ой, Дулат, осы сен еш нәрсеге таңғалмайсың. Скептиксің! – деп ол әзіл-шыны аралас Дулатты біраз жерге апарып тастайды.

Ақселеу әлгі жерде дереу қойын дәптерін шығарып, «май емер» деген сөздің мәні мен этимологиясын жазып жатады...

Сөйтіп, үш күнге созылған той да өтіп, үш машинамен тізіліп Алматыға қайта бастайды.

Той иелері дәл баяғы алаңқайға қоштасу дастарханын жайып қойыпты. Дастарханға отырмай тұрып өздерін шығарып салып жүрген жігіттердің бірінен:

– Маямер деген сөз қайдан шыққан? Оның мәні не? – деп сұрайды Дулат Исабеков.

– Оның ешқандай терең сыры жоқ, – деп жауап береді ол жігіт шаруақор адамның даусымен. – Біз жаз бойы шапқан шөпті осы алаңқайға әкеп мая жасаймыз да, тиісті адамдар кеп оны өлшеп кетеді. «Маяны мерить ету» деген қазақ пен орыс сөзінің қосындысынан пайда болған ғой. Сонда Дулат Исабеков қасында тұрған Ақселеуге қарап:

– Аха, ешқандай да ата-бабаң қоймаған атау екен. Кейінгі лингвистердің басын қатырмау үшін өшіріп таста анау блокнотыңдағы жазуды, – деген екен.

СПОРТ

Ерекше сипат пен маңызға ие жарыстар

Шығыс Қазақстанда ерекше маңызға әрі сипатқа ие екі бірдей жарыс жалауын желбіретті. Оның бірі Глубокое ауданының Винное ауылындағы ат спорты манежінде ұйымдастырылған паралимпиадалық ат спортынан ел чемпионаты болса, екіншісі Өскеменде басталған ментальды ауытқы бар науқастар арасындағы республикалық дода еді.

Облыстық денешынықтыру және спорт басқармасынан хабарлағандай, Винное ауылындағы жарысқа жергілікті спортшылармен қатар, Ақтөбе, Атырау, Қызылорда және Маңғыстау облыстарынан жиналған барлығы 21 шабандоз қатысып,

өзара мықтыны анықтады.

Тірек-қимыл аппараты зақымданған спортшылар жасына және жүріп-тұрудағы ерекшеліктеріне қарай бірнеше санатқа бөлініп, өнер көрсетті. Осы ретте, қазылар алқасы түгелдей дерлік

шабандоздың жылқымен өзара әрекеттесу шеберлігін жоғары бағалағанын айтқан жөн. Дегенмен, бұл жолы да үздіктердің үздігі болып шығысқазақстандық спортшылар танылды. Жалпы, соңғы жылдары біздің облыстың шабандоздары республикалық жарыстарда қарсылас шыдатпай жүргенін атап өту керек. Бұл жарыста да солай болды. Тек бір сайыста ғана бас жүлде өзге облыстың спортшысына бұйырды. Ал қалған төрт санатта шығысқазақстандық саңлақтар оза шапты. Тарқата айтсақ, V деңгейлі сайыста Ақтөбе облысының өкілі Сұлтан Жасыбайдың мерейі үстем болса, IV деңгейлі бәсекеде Диана Оралбек, III деңгейде Диас Ескермесов, II деңгейде Ринат Бектұрсынов, ал I деңгейде Райхан Байырқанова жеңіске жетті. Соңғы төртеуінің бәрі – біздің жерлестер. Дегенмен, мамандар айтқандай, соңғы жылдары еліміздің өзге өңірлерінде де паралимпиадалық ат спортының танымалдылығы артып, елішілік жарыстардағы бәсекелестік күшейе түскен.

Сондай-ақ бұл күндері Өскемендегі Ольга Рыпакова атындағы жеңіл атлетика орталығында өтіп жатқан ментальды ауытқы бар науқастар арасындағы республикалық жарыс та тартысқа толы болуда. Еліміздегі Special Olympics бірлестігінің мұрындық болуымен ұйымдастырылған турнирге елорданың, сонымен қатар, Абай, Ақмола, Атырау, Қызылорда, Павлодар және Шығыс Қазақстан облыстарының командалары, барлығы 110 спортшы қатысуда.

Special Olympics Kazakhstan бірлестігінің бас директоры Любовь Червонных мәлім еткендей, биылғы бәсекеге қатысушылар 50, 100 және 200 метрге жүгіру, орыннан ұзындыққа секіру және теннис добын лақтыру сияқты спорт түрлерінен шеберлік байқасатын болады.

Сәрсен Қабылым

КӨРНЕКІ АҚПАРАТ

Тіл тазалығын сақтауға бағытталды

Риддер қаласында кәсіпкерлік нысандарының көрнекі ақпараттарындағы тіл тазалығының сақталуына бағытталған жұмыстар жүргізілуде.

Азамат ТЕМІРБЕКОВ

Қала әкімдігінің хабарлауынша, қазіргі уақытта бұл жұмыстарды арнайы құрылған жұмыс тобы жүргізетін көрінеді. Кәсіпкерлік нысандарының көрнекі ақпараттарына тұрақты түрде мониторинг жүргізіп отыратын жұмыс тобы қыркүйек айында да осы бағытта түсіндіру жұмыстарын өткізген.

«2022 жылғы қыркүйек айында Риддер қаласындағы көрнекі ақпарат нысандарын зерттеу бойынша жұмыс тобының мүшелерімен кәсіпкерлерге түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Бекітілген кестеге сәйкес түсіндіру жұмыстарымен алты бизнес нысаны қамтылды», – деп хабарлады қала әкімдігі.

Қолға алынған іс-шара барысында кәсіпкерлерге еліміздің «Қазақстан Республикасындағы Тіл туралы», «Жарнама туралы», «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Заңдарының, сондай-ақ Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің үзінділерінен тұратын әдістемелік ұсынымдар берілді. Сонымен қатар олардағы мемлекеттік тілді меңгермеген қызметкерлер Риддер қаласының тілдерді оқыту орталығында ұйымдастырылған мемлекеттік тілді оқыту курстарына шақырылды.

БАҚ-тың меншік иесі: «Шығыс ақпарат» ЖШС «DIDAR» газеті Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрінің Ақпарат комитетінде тіркеліп, 2020 жылғы 28 сәуірінен №КЗ56VPU00022689 куәлігі берілген.	«DIDAR» газеті – Қазақстан Республикасы Президенті Грантының және Қазақстан журналистика академиясы «Алтын жұлдыз» сыйлығының иегері.	DIDAR газеті Бас редактор Ұалхан ТОҚПАТАЕВ Бас редактордың орынбасары Серік ӘБІЛХАН Қабылдау бөлмесі: тел./факс: 75-19-03.	Жауапты хатшы Тілеуке ТІЛЕУБЕРДІҰЛЫ Тел.: 75-29-23. 070003, Өскемен қаласы, Кошмическая комиссия, 6/3, www.didar-gazeti.kz, e-mail: didar@media-vko.kz жарнама бөлімі: 75-18-85, e-mail: reklamadidar@media-vko.kz	Немірдік кезекшісі Серік ҚУСАНБАЕВ Бөлімдер: қоғамдық-саяси – 75-14-45, экономика – 75-36-52, рухани мәселелер – 75-95-50, 75-28-63, хабар – 75-24-34, фототілші – 75-28-39.	Меншікті тілшілер: Аяғөз – 87754031604, Күршім – 87764616060, Тарбағатай – 87786889717,	Хаттар мен қолжазбалар қайтарылмайды. Жарияланған материалдарға пікір редакциянікімен сәйкес келмеуі мүмкін. Редакция тапсырысымен жазылмаған материалдар үшін қаламақы төленбейді. © Белгісі қойылған материалдар коммерциялық негізде жарияланбайды. Материалдары редакцияның келісімінен кейін басуға тыйым салынады.	Газет «Шығыс ақпарат» ЖШС-нің баспаханасында басылды. Өскемен қаласы, Бажов көшесі, 12. Баспаханалық қызметтер: 75-44-78, 75-28-57. Көлемі 2 баста табак. Газет аптасына үш рет шығады. Тарауымы – 4100 (апталық тарауымы – 12300) Тапсырма 112.	Индексстер: 19071, 19072
---	--	--	--	---	---	---	---	--